

Relevante gegevens aanvraag straatnaam

Willem van Kuijk

Heeze-Leende

2007.

Relevante gegevens inzake toewijzing straatnaam Willem van Kuijk.

Dit document is opgemaakt als toelichting op de aanvraag voor een straatnaam-toewijzing aan Willem van Kuijk.
Deze is gesneuveld op 11 mei 1940 op de Grebbeberg in gevecht met de bezetter.

De toewijzing van de straatnaam "Willem van Kuijkstraat" zal plaatsvinden op de nieuw aan te leggen ingang Oostrikkerstraat, Leende, ingang naast de Eendenspecialist en uitkomen op de de Halfeindschestraat.
Dit ter ontsluiting aan de nieuwbouw welke gerealiseerd zal worden op deze locatie.
De Willem van Kuijkstraat zal nagenoeg parallel lopen aan de Oostrikkerstraat

Als motivatie en toelichting zijn onderstaande items opgevraagd uit diverse archieven welke beschikbaar zijn voor oorlogslachtoffers

Beschikbare informatie uit de privé archieven van Marie en Anneke.

GEMEENTE ..... LEENDE .....

Uittreksel uit het bevolkingsregister.

Uit het bevolkingsregister dezer gemeente blijkt, dat ~~daarop~~ te Rhenen op 11 Mei 1940 is overleden: _____

..... VAN KUIJK, WILHELMUS JOSEPHUS .....

geboren op 25 Juni 1915 ..... te Leende .....

zoon/~~dochter/weduwe/wed. van~~ van: van Kuijk, Hendrikus en van: van der Vleuten, Antonia Josephina .....

..... LEENDE ....., 13 Mei ..... 1946.

De secretaris,

Willems

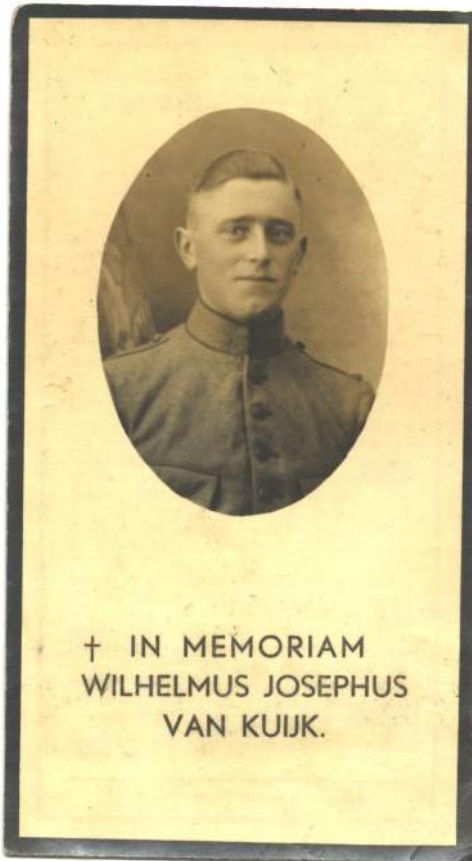
T.B. 541
DRUK J. P. TILLEN, BOSTEL

Uittreksel bevolkingsregister 1946 Leende

Relevante gegevens inzake toewijzing straatnaam Willem van Kuijk.

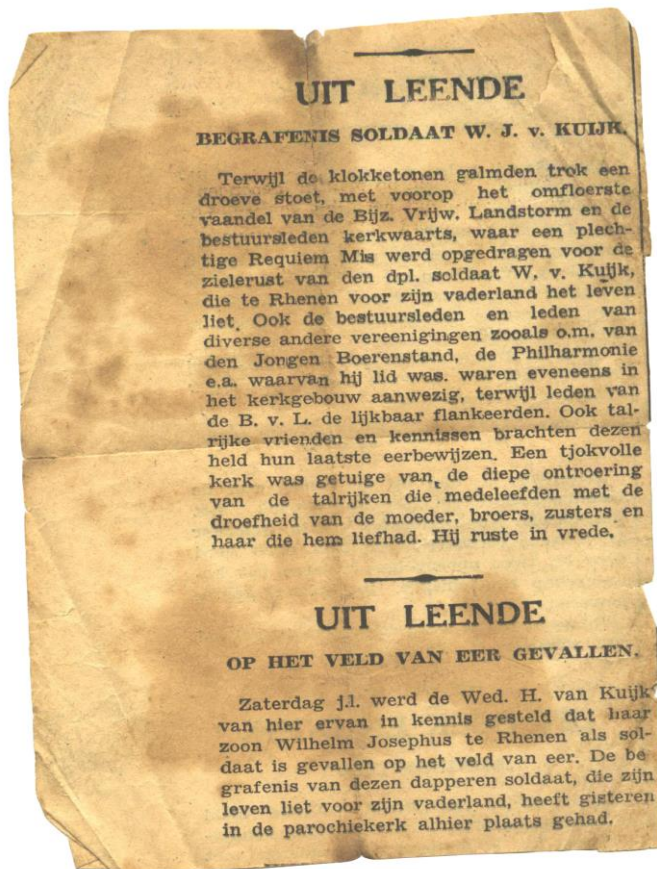
Bidprentje.

Detail is dat hierop een datum staat vermeld van 10 mei 1940. In alle anderen stukken staat 11 mei vermeld.

Compilatie van de familie Van Kuijk.
De foto dateert van augustus 1939

Relevante gegevens inzake toewijzing straatnaam Willem van Kuijk.

Fragment uit het plaatselijke weekblad van Leende.

Relevante gegevens inzake toewijzing straatnaam Willem van Kuijk.

Eerste grafzerk op de Grebbeberg

Relevante gegevens inzake toewijzing straatnaam Willem van Kuijk.

Informatie verkregen uit het Register Nederlandse Gevallenen bij de Grebbeberg.

(In de beschikbare stukken is melding gemaakt dat er 3 zonen en 4 dochters zijn. Dit dient echter 4 zonen en 3 dochters te zijn.)

1. Willem J. van Kuijk

Op de Grebbeberg bij Rhenen sneuvelde dienstplichtig soldaat Willem J. van Kuijk, geboren in Leende op 25 juni 1915. Zijn familie kreeg daarvan pas een week of zes later bericht, door tussenkomst van de in Leende gestationeerde commies Ab Visser. Over het sneuvelen van Willem van Kuijk is weinig bekend. Willem was de tweede zoon uit een gezin van zeven kinderen bestaande uit 3 zonen en 4 dochters. Zijn moeder had nog geprobeerd om voor hem, wegens persoonlijke onmisbaarheid op de boerderij, gelegen tegenover 't Brouwershuis, vrijstelling van dienstplicht te krijgen. Omdat hij niet de oudste zoon was werd het verzoek om vrijstelling afgewezen. Van Kuijk was verloofd met Nella Jaspers uit Leende. Zijn vader was al in 1928 overleden.

W.J. van Kuijk

Dienstplichtig Soldaat

1-III-8 R.I.

Voornaam:	Wilhelmus Josephus
Geboortedatum:	25-06-1915
Geboorteplaats:	Leende
Overlijdensdatum:	11-05-1940
Begraafplaats:	Militair Ereveld Grebbeberg
Rij:	7
Grafnummer:	46
Ingedeeld bij:	1ste Sectie
Religie:	Rooms-Katholiek

Onderstaande informatie is verkregen uit het Archief Sectie Militaire geschiedenis Bureau Doc-Info Doc Nr 509/3

Hierin wordt verwoord hoe de gevechten plaatsvonden op de 11 mei 1940. Willem van Kuijk is in deze gevechten om het leven gekomen.

C.-I-III-8 R.I.

Afschrift.

In krijgsgevangenschap
Oflag V A.
Duitschland.

Verslag van 1-III-8 R.I.

op weerstandsbiedende voorposten als rechter-compagnie van Vrijdag 10 Mei 1940 t/m Zaterdag 11 Mei 1940 in de Grebbevallei (Wageningsche Nude).

Dit verslag is uit het geheugen opgesteld en berust verder op enkele korte notities, daar het "Berichtenregister", de ingekomen berichten en de copieën der uitgaande berichten op Zaterdag 11 Mei te ca. 16.00 uur zijn vernietigd, met de binnengekomen brieven.

Vrijdagmorgen 10 Mei te ca. 1.30 uur kwam het bericht door, dat te 5.00 uur graad 3 van gevechtsvaardigheid moest zijn bereikt. Alle maatregelen werden genomen, zoodat te 4.30 uur de stelling en de cp. in mijn voorpostenvak waren bezet. Tijdens de marsch er heen en het overbrengen van de legeringsgoederen vlogen onophoudelijk sterke formaties Deutsche vliegtuigen over. Te 4.30 uur bereikte mij het bericht: "graad 4 van gevechtsvaardigheid", welke te 5.15 uur was bereikt. De versperringen waren toen geheel gesloten, behalve op den straatweg Wageningen-Rhenen, waar een kleine doorrit bleef voor passage van eigen troepen. Later is ook deze gesloten, toen de lichte troepen uit het voorterrein waren teruggetrokken. (De Duitschers konden ze echter gemakkelijk opruimen, omdat de tankgracht ter plaatse nog niet was voltooid, slechts ca. 0.5 meter water bevatte en de opruiming nog niet waren verricht). In de loop van den dag zagen we verscheidene vliegtuigen brandend neerstorten.

De stellingen werden verder in orde gebracht en de opruiming in zoo snel mogelijk tempo uitgevoerd, waarbij een motorzaag goede diensten bewees; doch de tijd was te kort.

Te ca. 10 uur berichtte mijn B.C., dat de 1e en 2e sectie van mijn compagnie de "oude opstellingen" (meer naar achter gelegen) moesten innemen, waarvoor alle voorraden en munitie moesten worden overgebracht. (Deze sectiën waren door mij in de nieuwe of voorste opstellingen geplaatst). In den namiddag van Vrijdag 10 Mei droeg mijn B.C. mij op de "nieuwe opstellingen" te bezetten, waardoor een verhuizing in omgekeerde richting noodzakelijk was; dit kostte eenige uren arbeid en werkte verwarrend. De dag ging onder motorgeronk voorbij in verdere voorbereidingen. 's Avonds ca. 17.00 uur werden de Duitschers in Wageningen gesignaleerd door mijn uitgezonden patrouilles; "in gekke pakjes, op rare voertuigen". De nacht was rustig behoudens geschutvuur.

Zaterdag 11 Mei, in den vroegen morgen begon de beschieting der voorposten en ging de uitgezette wacht terug op de stellingen. Om ca. 9.00 uur kwam bericht dat de opstelling der M.C. bij de fabriek "De Hoop" in puin was geschoten en ook het stuk 6 veld aan den Grebbebedijk was beschadigd. Vaandrig Bijlsma, C.-2e sectie, verzocht te mogen terugtrekken, aangezien zijn rechterflank nu ongedekt was. Bericht terug met opdracht: "Standhouden en een lichte mitrailleur in huize *Rijnzicht* plaatsen, zóó dat rechterflank wordt bestreken". Om ca. 11.30 uur bericht van Vaandrig Nahuizen, C.-4e sectie,: "te ca. 11.00 uur witte vlag op een steunpunt bij de linker compagnie" (sectie van Luit.Garsen ?). Eenige tijd later, omstreeks 13.00 uur meldde deze vaandrig:

Relevante gegevens inzake toewijzing straatnaam Willem van Kuijk.

"De linker Comp. geeft zich over, verzoek art. steun op bedreigde linkerflank". Door mij, evenals alle andere berichten, doorgegeven aan den B.C.; deze steun werd echter te laat ontvangen. De 4e en 2e sectie moesten nu spoedig terug; de 1e en 3e sectie werden nu aangevallen. Te ca. 15.00 uur haalt een der manschappen mijner 3e sectie (Michelbrink) een witte vlag (doek) van het steunpunt der M.C. aan den Wageningsche Afweg en komt veilig terug; later is hij gevallen. Dit steunpunt (C. Vaandrig Tack) was reeds geruimen tijd verlaten, hoewel mijn 3e sectie het nog volledig beschermde. Hierdoor kon de vijand gemakkelijk vooruitkomen. Het weggaan van Vaandrig Tack was mij niet bekend en werd mij bericht door C.-3e sectie, S.m.i. Blom te ca. 15.30 uur.

Intusschen was C.-1e sectie, Luit.Lindeman, vermoedelijk te ca. 16.00 uur teruggetrokken, nadat zijn voorste twee steunpunten waren gevallen; ik weet niet precies hoe laat dit plaats vond, want ik heb geen bericht van zijn teruggaan gekregen. De laatste stelling aan den Wageningschen Afweg, die van S.m.i. Blom was nu alleen nog over; deze heeft zich dapper verdedigd tot ca. 17.15 uur. De laatste uitgezonden ordonnans keerde te 15.45 uur terug, na door eigen troepen te zijn beschoten, met de mededeeling dat hij S.m.i. Blom niet meer had kunnen bereiken. Nu werden de commandoposten (cpn.) van den B.C. en van mij aangevallen en omsingeld.

Te ca. 16.30 berichtte mijn linker uitkijkpost van den cp., dat de cp. van den B.C. werd verlaten en kon ik zelf constateren, dat mijn B.C. den strijd had gestaakt. Tusschen 16.45 en 17.00 uur werd mijn cp. beslopen en werd de uitgang beschoten onder het geroep: "Heraus!" Daar ik nog met 7 man van mijn cp. over was van vrijwel het geheele voorpostenvak en verder verzet alleen het leven dezer 7 mensen kon kosten, immers wij konden er niet meer uit, heb ik aan deze sommatie gevolg gegeven. Dit ging echter niet gemakkelijk aangezien wij werden beschoten, vanuit een appelboom zoals later bleek, telkens als wij ons bij den tweeden uitgang vertoonden. Tenslotte is het ons gelukt en zijn wij krijgsgevangen gemaakt. Op dat moment verscheen de Luit.-Adj. van het Bat., de Tweede Luitenant Kranenburg, die door den B.C. naar mij was teruggezonden om mij mede te delen, dat hij den strijd had gestaakt.

In Soest (Westphalen D.) bleken van de 1e Comp. krijgsgevangen te zijn: 1 s.m.i., 3 sergeanten en 24 manschappen; de overigen moet ik als vermist vermelden. Later is mij gebleken, dat nog een 60-tal manschappen en O.On., 1 Vaandrig Nahuijzen en 1 Luit. Lindeman behouden zijn gebleven, door terug te trekken op de Grebbestelling of over te steken naar de Betuwe.

Vrijdag, 24 Mei 1940
C.-1-III-8 R.I.,
(get) G.J. Gouda.

Kapitein G.J. Gouda. ▶

foto: Sectie Militaire Geschiedenis Koninklijke Landmacht
(klik op de foto voor een uitvergroting)

Archief: Sectie Militaire Geschiedenis
Bureau DOC-INFO
Doc. Nr.: 509 / 3

Informatie verkregen uit

Leende in en Rond de Tweede Wereldoorlog **Van Piet Willems**

Slachtoffers

Al daags na het uitbreken van de oorlog, op zaterdag 11 mei, vielen twee dodelijke slachtoffers waarmee Leende te maken had. Op de Grebbeberg bij Rhenen sneuvelde dienstplichtig soldaat Willem van Kuijk, in Leende geboren op 25 juni '15. Zijn familie kreeg daarvan pas een week of zes later bericht, door tussenkomst van de in Leende gestationeerde commies Ab Visser. Op 11 mei werd in Leende zelf een jonge Bulander doodgeschoten, Jan Segers, fabrieksarbeider en op 25 november '12 te Dorplein geboren. Een van de Nederlandse soldaten die zich in het huis van de familie Harrie van der Heijden bij de Witte Brug bevonden, raakte bij de inval zwaar gewond door een zogenoemd kopschot. Dankzij zijn legerhelm heeft de korporaal toen zijn leven behouden. Hij was de op 22 maart '08 in Venray geboren Zef Jacobs uit Treebeek en had op 11 mei even zijn hoofd buiten de deur gestoken om poolshoogte te nemen, maar er werd meteen op hem geschoten. Op een deur als brancard heeft men de zwaargewonde Jacobs destijds midden in het dorp naar het klooster van de zusters gebracht. Daar kreeg hij zijn eerste verzorging. Zijn genezing en revalidatie hebben heel lang geduurd. Jacobs heeft geruime tijd verbleven in een ziekenhuis te Dhsseldorf, Utrecht en Venlo. Met veel hulp van zijn vrouw en door zelfdiscipline is de timmerman/meubelmaker, die steeds contact is blijven houden met de familie Van der Heijden, er bovenop gekomen. Zijn doorboorde helm heeft de op 18 juli '92 overleden Limburger steeds bewaard. Contacten bleven er ook tussen de familie Van der Heijden en de Nederlandse soldaten Arie Kooy uit Schiedam en Jan Rietman uit Holten, die ook bij hen gelegerd waren. Beiden zijn intussen overleden.

Kleine Kerk

In de vroege morgen van zondag 12 mei woedde op de Kleine Kerk nog een kort straatgevecht tussen Nederlandse en Duitse soldaten die elkaar daar tegenkwamen. Er vielen geen doden, er was wel wat materiële schade. Ook plunderden de Duitsers een paar winkels. Het bleef voor Leende verder bij niet al te veel materiële schade. Over het sneuvelen van Willem van Kuijk op de Grebbeberg is weinig bekend. Willem was de tweede zoon uit een gezin van zeven kinderen. Zijn moeder had nog geprobeerd om voor hem wegens persoonlijke onmisbaarheid op de boerderij, gelegen tegenover 't Brouwershuis, vrijstelling van dienstplicht te krijgen. Omdat hij niet de oudste zoon was werd het verzoek om vrijstelling afgewezen.

Oorlogsslachtoffers

Willem J. van Kuijk,

* 19150625 Leende + 19400511 RhenenGrebbeberg,

bidprentje vermeldt + 10.5.40. Zijn familie kreeg pas 6 weken later bericht via in Leende gestationeerde grenscommies A. Visser. Van Kuijk was verloofd met Nella Jaspers uit Leende. Hij kreeg geen vrijstelling van de burgemeester omdat hij niet de oudste was in het gezin, bestaande uit 3 zonen en 4 dochters. Zijn vader was in 1928 overleden

Willem van Kuijk 1939

Hoeveel gesneuvelden vielen er aan beide zijden tijdens de Slag om de Grebbeberg?

1. De Slag om de Grebbeberg duurde van de avond van 10 mei 1940 tot en met de late middag van 13 mei 1940, ofwel drie volle dagen.

Aan Nederlandse zijde werden uiteindelijk 420 gesneuvelden geteld die direct met de Slag om de Grebbeberg gerelateerd waren. Het merendeel van de slachtoffers was gerelateerd aan de eenheden 8RI, 11RI, 19RI, 24RI en 16MC. Op het totaal verlies aan gesneuvelden aan Nederlandse zijde tijdens de strijd van 10-18 mei 1940 [circa 2,300 doden] vertegenwoordigt dit aantal dus bijna een vijfde.

Aan Duitse zijde is geen helderheid omtrent het feitelijke aantal gesneuvelden. Gesneuvelden zijn nogal eens gerelateerd aan de Grebbeberg zonder dat vastligt dat ze daar daadwerkelijk sneuvelden, en andersom. Bekend is dat in de meidagen van 1940 de Duitse infanteriedivisie 207, die bij de Grebbeberg vocht [en daarvoor bij Westervoort - waar zij overigens vrijwel niet in actie kwam] 315 gesneuvelden, 25 blijvend vermisten en 666 gewonden had. De in de voorhoede van deze divisie vechtende SS Standarte Der Führer - die zowel te Westervoort als te Rhenen de voorhoede vormde van de Duitse strijdmacht - verloor bij de Slag aan de Grebbeberg 123 man aan gesneuvelden. Het aantal niet geregistreerde / blijvend vermisten van dit regiment bedraagt 15 voor de Meidagen. In totaal dus 138 man [w.o. 10 officieren]. Het verlies van de Standarte kan men opmerkelijk laag noemen, gezien het feit dat zij op 11 en 12 mei alle gevechten vrijwel alleen voor hun rekening namen. Op de 13de was de Standarte alleen nog bij Achterberg actief. De 207.ID werd vooral op de derde dag [13 mei] tegen de stoplijn ingezet. De verliezen van die divisie zijn dus opmerkelijk hoog te noemen.

Als men de verliezen over en weer beschouwt is het Nederlandse cijfer aanzienlijk te noemen, overwegende dat de aanvaller in de regel de zwaarste verliezen telt en bovendien de vrij opmerkelijk sterk gedoseerde inzet van de Luftwaffe bij de gevechten.

Slot.

De vrijheid die wij nu hebben danken we aan hen die het leven lieten.

